

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002893

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ від 4 серпня 2025 р. №223

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Майданік Сергій Вікторович

2. SERHII V. MAIDANIK

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7837-5265

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 293

Назва наукової спеціальності: Міжнародне право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Міжнародне право

Дата захисту: 15-07-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9436

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.87.01

Тема дисертації:

1. Правове регулювання співробітництва держав-членів Європейського Союзу в сфері забезпечення прав осіб з інвалідністю.
2. Legal regulation of cooperation between the European Union Member States in the field of ensuring the rights of persons with disabilities.

Реферат:

1. Дисертаційна робота є першим у вітчизняній науці міжнародного праводослідженням, яке присвячене комплексному розкриттю особливостей правової регламентації співробітництва держав-членів Європейського Союзу в сфері забезпечення прав осіб з інвалідністю, а також правовим аспектам політики ЄС у цій сфері. У роботі обґрунтовано, що співробітництво держав у сфері забезпечення прав осіб з інвалідністю активізується із формуванням такої галузі міжнародного права як міжнародне право прав людини у другій половині ХХст. При цьому зазначається, що перші міжнародні договори, що стосувалися захисту окремих прав цієї уразливої групи, почали прийматися у рамках Міжнародної організації праці, яка доклала чимало зусиль для розвитку цього напрямку правової регламентації. У цей період заходи у сфері захисту прав осіб з

інвалідністю були сфокусовані переважно на наданні соціальної допомоги працівникам з інвалідністю, вирішенні питань професійної підготовки та встановленні гарантій компенсації при нещасних випадках на виробництві. До осіб з інвалідністю в цей період застосовувався благодійний підхід, внаслідок чого вони розглядалися не як суб'єкти, а як об'єкти соціального захисту. Доведено, що розвиток захисту прав осіб з інвалідністю, як на універсальному, так і регіональному рівнях, еволюціонував зі зміною підходів до розуміння інвалідності (від медичної моделі до соціального підходу, який підкреслює важливість усунення бар'єрів у суспільстві). Цей розвиток був досить стрімким, оскільки в той час як Декларація про права інвалідів 1975 р. ще відображала медичний підхід до розуміння інвалідності, Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів 1993 р. ознаменували повний перехід до соціальної моделі розуміння інвалідності. Розвиток міжнародної концепції інвалідності та стандартів захисту прав осіб з інвалідністю протягом ХХ століття відбувався, головним чином, в рекомендаційних актах. Прийняття у 2006 р. Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю (КПОІ) стало новим етапом у розвитку міжнародного права прав людини і, зокрема, у сфері захисту прав осіб з інвалідністю на універсальному рівні. Обґрунтовано, що важливою особливістю КПОІ, яка вирізняє її поміж інших міжнародних договорів з прав людини, є закріплені у Конвенції повноваження її контрольного механізму (Комітету ООН з прав осіб з інвалідністю), які можна розглядати як важливу гарантію захисту прав осіб з інвалідністю. Йдеться про право Комітету ООН з прав осіб з інвалідністю розглядати питання про виконання Конвенції державою-учасницею на підставі достовірної інформації, яку Комітет має у своєму розпорядженні, у випадку, коли держава-учасниця не подала періодичну доповідь. Такі повноваження спрямовані на вирішення однієї з проблем функціонування договірних органів з захисту прав людини – недисциплінованості держав-учасниць щодо звітування. Доведено, що формування міжнародних стандартів у сфері захисту прав осіб з інвалідністю ґрунтується на ширшому понятті міжнародних стандартів прав людини, які визначають не лише перелік загально визнаних прав, а й мінімальні умови та механізми їх реалізації. Такі стандарти мають бути юридично обов'язковими, узгодженими з міжнародними нормами, чітко сформульованими та забезпеченими механізмами і гарантіями їхнього впровадження. З огляду на це, морально-політичні документи (як, наприклад, декларації) або акти, що регулюють окремі сфери, не можуть вважатися повноцінними міжнародними стандартами. Натомість, ключовим документом, який закріплює міжнародні стандарти у сфері прав осіб з інвалідністю, є Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, яка охоплює весь спектр прав і свобод, містить зобов'язання держав та встановлює основу для контролю за їх виконанням. При цьому, Конвенція має рамковий характер, залишаючи державам свободу у виборі засобів для реалізації її положень на національному рівні. Водночас, важливою формою впливу на формування стандартів у сфері захисту прав осіб з інвалідністю на універсальному рівні є оприлюднення Комітетом з прав інвалідів авторитетних заяв, відомих як зауваження загального порядку. Вони пояснюють положення Конвенції, сприяють її єдиному тлумаченню та гармонізації законодавства держав-учасниць. Хоча зауваження не мають обов'язкової сили, їх роль у формуванні встановлені міжнародних стандартів є вкрай значущою. Важлива роль у розумінні змісту стандартів у сфері захисту прав людини також належить регіональним організаціям та органам. Зокрема Раді Європи та Європейському Суду з прав людини. Доведено, що права осіб з інвалідністю тривалий час не були серед пріоритетів європейської інтеграції у рамках Європейських співтовариств, яка зосереджувалась переважно на економічних питаннях.

2. The thesis argues that cooperation between states in the field of ensuring the rights of persons with disabilities has intensified with the formation of such a branch of international law as international human rights law in the second half of the 20th century. At the same time, it is noted that the first international treaties concerning the protection of certain rights of this vulnerable group began to be adopted within the framework of the International Labour Organisation, which made considerable efforts to develop this area of legal regulation. At that time, measures focused primarily on providing social assistance to workers with disabilities, vocational training, and ensuring compensation in case of occupational accidents. During this period, a charitable approach was applied to persons with disabilities, as a result of which they were regarded not as subjects but as objects of social protection. It has been proven that the development of the protection of the rights of persons with disabilities, both at the

universal and regional levels, has evolved through a shift in the understanding of disability – from a medical model to a social approach emphasizing the removal of societal barriers. This development has been quite rapid, as while the 1975 Declaration on the Rights of Persons with Disabilities still reflected the medical approach to understanding disability, the 1993 Standard Rules on the Equalisation of Opportunities for Persons with Disabilities marked a complete transition to the social model of understanding disability. The development of the international concept of disability and standards for the protection of the rights of persons with disabilities during the 20th century took place mainly in the form of recommendations. The adoption in 2006 of the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD) marked a new stage in the development of international human rights law and, in particular, in the protection of persons with disabilities at the universal level. It has been argued that an important feature of the CRPD, which distinguishes it from other international human rights treaties, is the powers of its monitoring mechanism (the UN Committee on the Rights of Persons with Disabilities) enshrined in the Convention, which can be considered an important guarantee of the protection of the rights of persons with disabilities. This refers to the Committee's right to examine the implementation of the Convention by a State Party on the basis of reliable information at its disposal, in cases where the State Party has not submitted a periodic report. These powers are aimed at addressing one of the problems in the functioning of treaty bodies for the protection of human rights, namely the lack of discipline of States Parties in reporting. It is established that international disability rights standards are based on the broader concept of human rights standards, which not only enumerate rights but also define minimum conditions and enforcement mechanisms. Such standards should be legally binding, consistent with international norms, clearly formulated, and enforced through appropriate mechanisms and guarantees. Thus, declarations and other non-binding instruments regulating isolated areas cannot be considered full-fledged international standards. The CRPD, which covers the full spectrum of rights and freedoms, imposes obligations on states and establishes oversight mechanisms, is recognized as the core instrument. Simultaneously, the Convention is of a framework nature, allowing states discretion in implementation of its provisions at the national level. At the same time, an important form of influence on the development of standards in the field of protection of the rights of persons with disabilities at the universal level is the publication by the Committee on the Rights of Persons with Disabilities of authoritative statements known as general comments. They clarify the provisions of the Convention, promote its uniform interpretation and harmonization of the legislation of the States Parties. Although the comments are not binding, their role in the shaping and establishment of international standards is extremely important. Regional organizations and bodies also play an important role in understanding the content of human rights standards. In particular, the Council of Europe and the European Court of Human Rights. It has been proven that the rights of persons with disabilities have long been neglected in European integration agenda in the framework of European Communities, which has focused primarily on economic issues. It was only in the 1990s, under the influence of public pressure, international commitments, and a rethinking of social values, that the issue of disability began to receive more attention and regulatory regulation at the EU level.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Maidanik S.V. European Union disability policy: supranational level of legal regulation. Problems of Legality. // Б. 2020. Vol. 150. P. 332–353.

- 2. Maidanik S. V. International legal regulation of the rights of persons with disabilities: problems of formation and development. *Problems of Legality*. // Б. 2021. Vol. 154. 3. 288–301.
- 3. Майданік С. В. Міжнародно-правове регулювання принципу недискримінації у сфері захисту прав осіб з інвалідністю. *Право та інновації*. // Б. 2023. № 1 (41). С. 90–95.
- 4. Майданік С. В. Захист прав інвалідів в праві ЄС. Юридична осінь: збірник тез доповідей та наукових повідомлень учасників всеукраїнської наукової конференції молодих вчених та студентів (Харків, 14 листоп. 2018 р.) / за заг. ред. А.П. Гетьмана. Харків : Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2018. С. 200–203.
- 5. Майданік С. В. Становлення соціальної моделі розуміння інвалідності у праві ЄС. Україна і Європейський Союз: шлях до сталого розвитку : збірник наукових статей за матеріалами II-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції з європейського права (м. Харків, 15 травн. 2019 р.) / редкол. : А. П. Гетьмана, І. В. Яковюк та ін. Харків, 2019. С. 84–88.
- 6. Майданік С. В. Міжнародні конвенційні механізми захисту прав осіб з інвалідністю. Україна і Європейський Союз: шлях до сталого розвитку : збірник наукових статей за матеріалами III-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції з європейського права (м. Харків, 15 листоп. 2019 р.) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування ; редкол. А. П. Гетьман [та ін.]. Харків : Юрайт, 2019. С. 114–119.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000954

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковюк Іван Васильович

2. IVAN V. YAKOVIUK

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Федорова Алла Леонідівна
- ALLA L. FEDOROVA

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3050-3146

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Фомічов Костянтин Сергійович
- Kostyntun S. Fomichov

Кваліфікація: д. ю. н., доцент, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2062-6441

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський національний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070950

Місцезнаходження: просп. Університетський, буд. 8, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Бойчук Дмитро Сергійович
- Dmytro S. Boichuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7967-4443

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трагнюк Олеся Янівна

2. OLESIA Y. TRAHNIUK

Кваліфікація: к.ю.н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4505-8105

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Комарова Тетяна В'ячеславівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Комарова Тетяна В'ячеславівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лейба Людмила Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна